CJUE: TVA – Directiva 2006/112/CE – Articolul 138 alineatul (1) – Scutiri pentru operațiunile intracomunitare – Persoană care achiziționează bunurile neidentificată în scopuri de TVA – Obligația vânzătorului de a proba autenticitatea semnăturii persoanei care achiziționează bunurile sau a reprezentantului acesteia. Principiile proporționalității, securității juridice și protecției încrederii legitime. Efect direct

„Trimitere preliminară – Fiscalitate – TVA – Directiva 2006/112/CE – Articolul 138 alineatul (1) – Scutiri pentru operațiunile intracomunitare – Persoană care achiziționează bunurile neidentificată în scopuri de TVA – Obligația

vânzătorului de a proba autenticitatea semnăturii persoanei care achiziționează bunurile sau a reprezentantului acesteia – Principiile proporționalității, securității juridice și protecției încrederii legitime – Efect direct”

În cauza C-492/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Administrativen sad Varna (Bulgaria), prin decizia din 2 septembrie 2013, primită de Curte la 13 septembrie 2013, în procedura

Traum EOOD

împotriva

Direktor na Direktsia „Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika” Varna pri Tsentralno upravlenie na Natsionalnata agentsia za prihodite,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz (raportor), președinte de cameră, și domnii C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Direktor na Direktsia „Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika” Varna pri Tsentralno upravlenie na Natsionalnata agentsia za prihodite, de D. Zhelyazkov, în calitate de agent;

– pentru Comisia Europeană, de S. Petrova și de L. Lozano Palacios, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 138 alineatul (1) și a articolului 139 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO L 347, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 3, p. 7), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/88/UE a Consiliului din 7 decembrie 2010 (JO L 326, p. 1, denumită în continuare „Directiva TVA”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Traum EOOD (denumită în continuare „Traum”), pe de o parte, și Direktor na Direktsia „Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika” Varna pri Tsentralno upravlenie na Natsionalnata agentsia za prihodite (directorul Direcţiei „Contestaţii şi practică în materie de impozite şi asigurări sociale” pentru orașul Varna a Administraţiei Centrale a Agenţiei Veniturilor Bugetare, denumit în continuare „Direktor”), pe de altă parte, cu privire la o decizie rectificativă prin care societății Traum i s-a refuzat acordarea unei scutiri de taxa pe valoarea adăugată (denumită în continuare „TVA”) pentru o operațiune pe care Traum a calificat-o drept livrare intracomunitară de bunuri.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 131 din Directiva TVA prevede:

„Scutirile prevăzute la capitolele 2-9 [din titlul IX din Directiva TVA] se aplică fără să aducă atingere altor dispoziții comunitare și în conformitate cu condițiile pe care

statele membre le stabilesc în scopul de a asigura aplicarea corectă și directă a acestor scutiri și de a preveni orice posibilă evaziune, fraudă sau abuz.”

4 Articolul 138 alineatul (1) din directivă, care figurează în capitolul 4, intitulat „Scutiri pentru operațiunile intracomunitare”, din titlul IX din aceasta, prevede:

„Statele membre scutesc livrarea de bunuri expediate sau transportate către o destinație aflată în afara teritoriului lor respectiv, dar în cadrul Comunității, de către vânzător sau persoana care achiziționează bunurile sau în numele acestora, pentru o altă persoană impozabilă sau pentru o persoană juridică neimpozabilă care acționează ca atare într-un alt stat membru decât cel în care începe expedierea sau transportul bunurilor.”

5 Potrivit articolului 139 alineatul (1) din directiva menționată:

„Scutirea prevăzută la articolul 138 alineatul (1) nu se aplică livrării de bunuri efectuate de persoane impozabile care beneficiază de scutirea pentru întreprinderi mici prevăzută la articolele 282-292.

Scutirea respectivă nu se aplică nici livrării de bunuri către persoanele impozabile sau persoanele juridice neimpozabile ale căror achiziții intracomunitare de bunuri nu se supun TVA-ului în temeiul articolului 3 alineatul (1).”

Dreptul bulgar

6 Articolul 7 alineatul 1 din Legea privind taxa pe valoarea adăugată (Zakon za danak varhu dobavenata stoynost, DV nr. 63 din 4 august 2006), în versiunea aplicabilă cauzei principale (denumită în continuare „ZDDS”), are următorul cuprins:

„Livrarea intracomunitară de bunuri este livrarea de bunuri care au fost transportate de pe teritoriul naţional într-un alt stat membru de către vânzător, înregistrat în scopuri de TVA în conformitate cu prezenta lege, sau în numele acestuia ori în numele persoanei care achiziționează bunurile, în cazul în care aceasta din urmă este o persoană impozabilă sau o persoană juridică neimpozabilă, înregistrată în scopuri de TVA în alt stat membru.”

7 Articolul 45 din Regulamentul de aplicare a ZDDS prevede:

„Pentru a proba o livrare intracomunitară de bunuri, furnizorul trebuie să dispună de următoarele documente:

1. documentul de livrare:

a) factura cu privire la livrare, în cuprinsul căreia, în cazul în care persoana care achiziționează bunurile este înregistrată în scopuri de TVA în alt stat membru, se indică numărul de înregistrare în scopuri de TVA al acesteia, atribuit de statul membru, sub care i-au fost livrate bunurile;

b) procesul-verbal prevăzut la articolul 117 alineatul 2 [din ZDDS], în cazul în care este vorba despre o livrare intracomunitară în sensul articolului 7 alineatul 4 [din ZDDS];

[…]

2. documentele care fac dovada expedierii sau a transportului bunurilor de pe teritoriul național pe teritoriul unui alt stat membru:

a) documentul de transport sau confirmarea scrisă a persoanei care achiziționează bunurile sau a unei persoane mandatate de aceasta care atestă că bunurile au fost recepționate pe teritoriul unui alt stat membru, în cazul în

care transportul a fost efectuat de un terț în numele furnizorului sau al persoanei care achiziționează bunurile […]

[…]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

8 În cursul lunilor septembrie și octombrie ale anului 2009, Traum a desfăşurat o activitate de construcții generale de clădiri și lucrări de inginerie civilă. În declarația sa de TVA aferentă perioadei 1 septembrie-31 octombrie 2009, Traum a menționat efectuarea unor livrări intracomunitare de port-lame și semifabricate, scutite de TVA, societății Evangelos gaitadzis, cu sediul în Grecia, prezentând documente prevăzute la articolul 45 din Regulamentul de aplicare a ZDDS, și anume două facturi care conțineau numărul grec de înregistrare în scopuri de TVA al societății Evangelos gaitadzis, procese-verbale de livrare, avize internaţionale de expediţie şi o confirmare de recepție a mărfii semnată.

9 După efectuarea, la 7 octombrie 2009, a unei verificări în baza de date electronică a sistemului de schimb de informații privind TVA-ul (VIES) („VAT Information Exchange System”, denumită în continuare „baza de date VIES”), administrația financiară bulgară a emis, la 2 noiembrie 2009, o decizie de compensare și de restituire în privința Traum. În decizia menționată, ea arăta că dintr-o verificare în baza de date VIES a rezultat că societatea Evangelos gaitadzis era înregistrată în scopuri de TVA și dispunea de un număr de TVA valabil începând de la 15 noiembrie 2005.

10 În schimb, societatea Evangelos gaitadzis nu a declarat achiziția intracomunitară și nici nu a achitat TVA în Grecia.

11 Cu ocazia unui control fiscal ulterior, administrația financiară bulgară a consultat din nou baza de date VIES și a constatat cu această ocazie că societatea Evangelos gaitadzis nu mai era înregistrată în scopuri de TVA începând de la 15

ianuarie 2006. În consecință, la 17 mai 2011, administrația menționată a emis o decizie rectificativă în privința Traum, prin care a supus TVA-ului operațiunile de vânzare către societatea Evangelos gaitadzis, pentru motivul că această societate nu era înregistrată în scopuri de TVA în alt stat membru, astfel încât condiția scutirii de această taxă care depinde de calitatea de persoană impozabilă a celui care achiziționează bunurile, prevăzută la articolul 7 alineatul 1 din ZDDS, nu era îndeplinită.

12 Formulând o acțiune administrativă împotriva acestei decizii rectificative la Direktor, Traum a prezentat cu această ocazie decizia de compensare și de restituire emisă de administrația financiară bulgară, care arăta faptul că societatea Evangelos gaitadzis dispunea de un număr de înregistrare în scopuri de TVA valabil la momentul operațiunii.

13 Prin decizia din 5 august 2011, Direktor a confirmat decizia rectificativă în temeiul lipsei dovezii privind transportul bunurilor în afara teritoriului bulgar și al lipsei confirmării scrise a recepției mărfii din partea persoanei care a achiziționat bunurile. Direktor susținea că bonul de recepție a mărfii în discuție și procesele-verbale de recepție prezentate nu conțineau nici informații privind adresa exactă de recepție a acestei mărfi, nici identitatea, funcția și puterea de reprezentare a persoanei care a recepționat-o în cadrul societății Evangelos gaitadzis, astfel încât aceste documente nu aveau valoare probatorie.

14 În susținerea acțiunii formulate la Administrativen sad Varna (Tribunalul Administrativ din Varna) împotriva acestei decizii emise de Direktor, Traum arată că a prezentat administrației financiare bulgare toate documentele impuse atât de ZDDS, cât și de regulamentul de aplicare a ZDDS, care dovedeau existența unei livrări intracomunitare. În plus, ea susține că a efectuat operațiunile în discuție cu bună-credință, după ce a verificat numărul de înregistrare în

scopuri de TVA al societății Evangelos gaitadzis în baza de date VIES înainte de încheierea operațiunilor în cauză.

15 Instanța de trimitere arată că, în materia aplicării articolului 7 alineatul 1 din ZDDS, referitor la mijloacele de probă a unui transport intracomunitar de bunuri și a recepției acestora în alt stat membru, jurisprudența bulgară conține hotărâri contradictorii în ceea ce privește forța probantă a avizelor internaţionale de expediţie. În această privință, ea ridică problema dacă cerințele de probă practicate în temeiul dreptului bulgar sunt conforme cu dreptul Uniunii.

16 În aceste condiții, Administrativen sad Varna a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Condiția prealabilă pentru scutirea de TVA în conformitate cu articolul 138 alineatul (1) din [Directiva TVA] este îndeplinită și nu este aplicabilă excepția prevăzută la articolul 139 alineatul (1) al doilea paragraf din [această directivă] într-un caz precum cel din cauza principală, în care după efectuarea livrării s-a stabilit că faptul că persoana care a achiziționat bunurile nu are calitatea de «persoană înregistrată în scopuri de TVA» a fost indicat în [baza de date VIES] după efectuarea livrării [sau înscrierea tardivă a calității de «persoană care nu mai este înregistrată în scopuri de TVA» rezultă din informațiile adunate de administrația financiară bulgară], iar reclamanta afirmă că a acționat cu diligența necesară, adresând, [în cadrul acestei baze de date], cereri de informații din acest sistem, care nu sunt probate cu înscrisuri?

2) Principiile neutralității fiscale, proporționalității și protecției încrederii legitime sunt încălcate în cazul unei practici administrative și al unei jurisprudențe conform cărora vânzătorul – expeditorul conform contractului de transport – are obligația de a stabili autenticitatea semnăturii beneficiarului și dacă aceasta provine de la o

persoană care reprezintă societatea beneficiară, de la unul dintre angajații acestei societăți având o funcție corespunzătoare sau de la o persoană autorizată?

3) Într-o situație precum cea din speță, dispoziția articolului 138 alineatul (1) din Directiva [TVA] are efect direct, iar instanța națională poate să aplice această dispoziție în mod direct?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

17 Direktor pune în discuție admisibilitatea cererii de decizie preliminară, susținând că instanța de trimitere a prezentat în mod eronat situația de fapt din cauza principală. În opinia Direktor, instanța de trimitere a considerat în mod greșit ca fiind dovedit faptul că marfa a fost transportată în Grecia și predată societății Evangelos gaitadzis.

18 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, că instanța de trimitere s-a limitat să indice Curții documentele pe care Traum le-a prezentat în scopul de a demonstra existența unei livrări intracomunitare de bunuri, fără a constata ea însăși faptul că marfa a fost efectiv transportată în Grecia sau că a fost predată persoanei care a achiziționat-o, și, pe de altă parte, că întrebările adresate Curții se referă, dimpotrivă, la cerințele de probă cărora statele membre pot supune scutirea de TVA pentru o livrare intracomunitară.

19 În plus, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, întemeiată pe o separare clară a funcțiilor între instanțele naționale și Curte, aceasta este abilitată să se pronunțe numai asupra interpretării sau a validității unui text de drept al Uniunii pornind de la faptele care îi sunt indicate de instanța națională (a se vedea Hotărârea WWF și alții, C-435/97, EU:C:1999:418, punctul 31, precum și Hotărârea Endress,

C-209/12, EU:C:2013:864, punctul 19 și jurisprudența citată). În ceea ce privește în special pretinsele lacune și erori de fapt conținute în decizia de trimitere, este suficient să se amintească faptul că nu este de competența Curții, ci a instanței naționale să stabilească faptele care au stat la baza litigiului și să desprindă din acestea consecințele pentru decizia pe care trebuie să o dea (Hotărârea PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punctul 40).

20 Cererea de decizie preliminară este, prin urmare, admisibilă.

Cu privire la prima și la a doua întrebare

21 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 138 alineatul (1) și articolul 139 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva TVA trebuie interpretate în sensul că se opun ca, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, administrația financiară dintr-un stat membru să refuze beneficiul dreptului la scutirea de TVA pentru o livrare intracomunitară pentru motivul că persoana care a achiziționat bunurile nu era identificată în scopuri de TVA în alt stat membru și că furnizorul nu a dovedit nici autenticitatea semnăturii care figurează pe documentele prezentate în susținerea declarației sale de livrare pretins scutită, nici puterea de reprezentare a celui care a semnat aceste documente în numele persoanei care a achiziționat bunurile.

22 Pentru a răspunde la aceste întrebări, trebuie amintit că o livrare intracomunitară, care constituie corolarul achiziției intracomunitare, este scutită de TVA dacă îndeplinește condițiile stabilite la articolul 138 alineatul (1) din Directiva TVA (Hotărârea Mecsek-Gabona, C-273/11, EU:C:2012:547, punctul 29 și jurisprudența citată).

23 În temeiul acestei dispoziții, statele membre scutesc livrările de bunuri expediate sau transportate către o destinație aflată în afara teritoriului lor respectiv, dar în cadrul Uniunii Europene, de către vânzător sau persoana care achiziționează bunurile sau în numele acestora, pentru o altă persoană impozabilă sau pentru o persoană juridică neimpozabilă care acționează ca atare într-un alt stat membru decât cel în care începe expedierea sau transportul bunurilor.

24 Potrivit unei jurisprudențe constante, scutirea de TVA a livrării intracomunitare a unui bun nu devine aplicabilă decât atunci când dreptul de a dispune de acest bun în calitate de proprietar a fost transmis persoanei care îl achiziționează și când furnizorul dovedește că bunul respectiv a fost expediat sau transportat în alt stat membru și că, în urma acestei expediții sau a acestui transport, același bun a părăsit în mod fizic teritoriul statului membru de livrare (a se vedea în special Hotărârea Teleos și alții, C-409/04, EU:C:2007:548, punctul 42).

25 În plus, astfel cum rezultă din articolul 139 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva TVA, scutirea de această taxă este supusă condiției ca livrarea să nu fie efectuată către o persoană impozabilă sau o persoană juridică neimpozabilă ale cărei achiziții intracomunitare de bunuri nu sunt supuse TVA-ului în temeiul articolului 3 alineatul (1) din această directivă.

26 Or, întrebările adresate de instanța de trimitere vizează mijloacele de probă care pot fi impuse furnizorului pentru a demonstra că sunt întrunite condițiile pentru scutirea de TVA cu ocazia unei livrări intracomunitare de bunuri.

27 În această privință, din jurisprudența Curții reiese că, în lipsa unei dispoziții concrete în Directiva TVA referitoare la probele pe care persoanele impozabile sunt obligate să le prezinte pentru a beneficia de scutirea de TVA,

revine statelor membre sarcina de a stabili, în conformitate cu articolul 131 din această directivă, condițiile în care scutesc livrările intracomunitare pentru a asigura aplicarea corectă și simplă a scutirilor și pentru a preveni orice posibilă evaziune, fraudă sau abuz. Cu toate acestea, în exercitarea competențelor lor, statele membre trebuie să respecte principiile generale ale dreptului care fac parte din ordinea juridică a Uniunii, între care figurează în special principiile securității juridice și proporționalității (Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctul 36 și jurisprudența citată).

28 Principiul securității juridice, care are drept corolar principiul protecției încrederii legitime, impune, pe de o parte, ca normele de drept să fie clare și precise și, pe de altă parte, ca aplicarea acestora să fie previzibilă pentru justițiabili (Hotărârea Plantanol, C-201/08, EU:C:2009:539, punctul 46 și jurisprudența citată).

29 Trebuie amintit că acest principiu se impune cu o rigoare deosebită atunci când este vorba de o reglementare care poate presupune obligații financiare, pentru a permite persoanelor interesate să cunoască cu exactitate obligațiile pe care le impune aceasta. Rezultă că este necesar ca persoanele impozabile să aibă cunoștință de obligațiile lor fiscale înainte de a încheia o tranzacție (a se vedea Hotărârea Teleos și alții, EU:C:2007:548, punctul 48 și jurisprudența citată).

30 În acest context, Curtea a precizat că obligațiile care revin unei persoane impozabile în materie de probă trebuie determinate în funcție de condițiile prevăzute expres în această privință de legislația națională și de practica obișnuită stabilită pentru tranzacții similare (a se vedea Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctul 38).

31 Astfel, ar fi contrar principiului securității juridice ca un stat membru, care a prevăzut condițiile pentru

aplicarea scutirii de TVA pentru o livrare intracomunitară, stabilind printre altele o listă de documente ce trebuie prezentate autorităților competente, și care a acceptat inițial documentele prezentate de furnizor ca dovezi justificative ale dreptului la scutire, să poată ulterior să oblige respectivul furnizor să achite TVA-ul aferent acestei livrări în cazul în care se dovedește că, printre altele din cauza unei fraude săvârșite de persoana care achiziționează bunurile, despre care furnizorul nu avea și nu putea avea cunoștință, bunurile în cauză nu au părăsit, în realitate, teritoriul statului membru de livrare (a se vedea Hotărârea Teleos și alții, EU:C:2007:548, punctul 50).

32 În acest sens, potrivit jurisprudenței Curții, într-o asemenea situație, deși nu există aparent nicio probă tangibilă care să permită să se concluzioneze că bunurile respective au fost transferate în afara teritoriului statului membru de livrare, faptul de a obliga o persoană impozabilă să furnizeze o astfel de probă nu garantează aplicarea corectă și simplă a scutirilor de TVA. Dimpotrivă, această obligație plasează persoana impozabilă într-o situație de incertitudine în ceea ce privește posibilitatea de a aplica scutirea în cazul livrării intracomunitare sau în ceea ce privește necesitatea de a include TVA-ul în prețul de vânzare (a se vedea Hotărârea Teleos și alții, EU:C:2007:548, punctele 49 și 51, precum și Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctul 41).

33 În speță, din decizia de trimitere reiese că administrația financiară bulgară a emis o decizie de compensare și de restituire întemeindu-se pe documentele prezentate de Traum conform articolului 45 din Regulamentul de aplicare a ZDDS, fără a solicita, cu toate acestea, dovada autenticității semnăturii persoanei care a achiziționat bunurile, care figura pe aceste documente, sau prezentarea împuternicirii de reprezentare a persoanei semnatare. Aceste cerințe, care, potrivit instanței de trimitere, constituie

„condiții suplimentare”, au fost formulate de către administrația respectivă doar în cadrul unui control fiscal ulterior.

34 Or, ar fi contrar principiului securității juridice să se refuze beneficiul dreptului la scutirea de TVA pentru operațiunile în discuție în litigiul principal pentru motivul că furnizorul nu a prezentat astfel de probe suplimentare cu ocazia unui control ulterior al acestor operațiuni, în condițiile în care documentele prezentate de Traum în susținerea declarației sale erau conforme cu lista documentelor care trebuie prezentate administrației financiare bulgare, stabilită la articolul 45 din Regulamentul de aplicare a ZDDS, și au fost acceptate inițial de această administrație ca dovezi justificative ale dreptului la scutire, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.

35 În ceea ce privește refuzul scutirii de TVA pentru livrarea în discuție în litigiul principal pentru motivul că persoana care a achiziționat bunurile nu era identificată în scopuri de TVA în alt stat membru la momentul livrării, este adevărat, desigur, că atribuirea unui număr de identificare în scopuri de TVA aduce proba statutului fiscal al persoanei impozabile în vederea aplicării acestei taxe și facilitează controlul fiscal al operațiunilor intracomunitare (a se vedea în acest sens Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctul 60).

36 Cu toate acestea, dat fiind că obligația de verificare a calității de persoană impozabilă revine autorității naționale competente înainte ca aceasta din urmă să îi atribuie un număr de identificare în scopuri de TVA, o eventuală neregularitate care ar afecta registrul persoanelor impozabile nu poate avea drept consecință privarea unui operator, care s-a întemeiat pe datele care figurau în registrul menționat, de scutirea de care ar avea dreptul să beneficieze. Astfel, Curtea a hotărât că ar fi contrar

principiului proporționalității ca furnizorul să fie considerat persoană obligată la plata TVA-ului pentru simplul motiv că a intervenit o radiere cu efect retroactiv a numărului de identificare în scopuri de TVA al persoanei care a achiziționat bunurile (a se vedea în acest sens Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctele 63 și 64).

37 În cadrul litigiului principal, Traum a transmis administrației financiare bulgare două facturi care indicau numărul grec de înregistrare în scopuri de TVA al societății Evangelos gaitadzis, în vederea dovedirii existenței dreptului său la scutirea de TVA, în conformitate cu articolul 45 alineatul 1 litera a) din Regulamentul de aplicare a ZDDS. Aceste aspecte au fost confirmate, după verificarea de către administrația menționată în baza de date VIES, în decizia de compensare și de restituire din 2 noiembrie 2009. Prin urmare, respectiva administrație a convenit și a acceptat inițial că, în conformitate cu condiția prevăzută la articolul 7 alineatul 1 din ZDDS, persoana care a achiziționat bunurile era plătitoare de TVA în alt stat membru. Aceeași administrație nu a constatat decât în cadrul unui control ulterior că această din urmă condiție lipsea. În aceste condiții, refuzul scutirii de TVA pentru o livrare intracomunitară ar fi contrar principiilor securității juridice și proporționalității.

38 În ceea ce privește împrejurarea subliniată de Direktor în observațiile sale scrise potrivit căreia Traum ar fi trebuit să demonstreze, prin alte mijloace, că societatea Evangelos gaitadzis era o persoană impozabilă care acționa ca atare într-un alt stat membru, ale cărei achiziții intracomunitare erau supuse TVA-ului, din decizia de trimitere reiese că această cerință nu este prevăzută de reglementarea națională în discuție în litigiul principal și, în plus, nu a fost formulată înainte de emiterea deciziei de compensare și de restituire de către administrația financiară bulgară, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

39 În observațiile sale scrise, Direktor arată de

asemenea că Traum nu a acționat cu bună-credință și că nu a făcut dovada diligenței necesare pentru a se asigura de autenticitatea documentelor prezentate în susținerea cererii sale de scutire de TVA. Acesta a făcut vorbire de asemenea de o eventuală fraudă săvârșită de societatea Evangelos gaitadzis în raport cu administrația financiară elenă. În această privință, Direktor susține printre altele că, ținând seama de răspunsurile date de transportatori cu ocazia controlului fiscal la care a fost supusă livrarea în discuție în litigiul principal, este îndoielnic că documentele de transport prezentate corespundeau situației de fapt reale.

40 Or, decizia de trimitere nu conține indicații care să permită să se concluzioneze că livrarea în discuție în litigiul principal era implicată într-o fraudă fiscală sau că Traum nu a acționat cu bună-credință în contextul unei eventuale fraude săvârșite de persoana care a achiziționat bunurile.

41 În această privință, trebuie amintit că, în cadrul procedurii inițiate în temeiul articolului 267 TFUE, Curtea nu este competentă să verifice și nici să aprecieze împrejurările de fapt referitoare la cauza principală. Revine, așadar, instanței naționale sarcina de a efectua o apreciere globală a tuturor elementelor și împrejurărilor de fapt din această cauză pentru a stabili dacă Traum a acționat cu bună-credință și a luat toate măsurile care îi pot fi pretinse în mod rezonabil pentru a se asigura că operațiunea realizată nu o punea în situația de a participa la o fraudă fiscală (a se vedea prin analogie Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctul 53).

42 În ipoteza în care această instanță ar ajunge la concluzia că, în lumina unor elemente obiective, este dovedit faptul că Traum știa sau ar fi trebuit să știe că operațiunea pe care a efectuat-o făcea parte dintr-o fraudă săvârșită de persoana care a achiziționat bunurile și că nu luase toate măsurile rezonabile care îi stăteau în putere pentru a evita

frauda respectivă, beneficiul dreptului la scutirea de TVA poate să îi fie refuzat (a se vedea în acest sens Hotărârea Mecsek-Gabona, EU:C:2012:547, punctul 54).

43 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolul 138 alineatul (1) și articolul 139 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva TVA trebuie interpretate în sensul că se opun ca, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, administrația financiară dintr-un stat membru să refuze beneficiul dreptului la scutirea de TVA pentru o livrare intracomunitară pentru motivul că persoana care a achiziționat bunurile nu era identificată în scopuri de TVA în alt stat membru și că furnizorul nu a demonstrat nici autenticitatea semnăturii care figurează pe documentele prezentate în susținerea declarației sale de livrare pretins scutită, nici puterea de reprezentare a persoanei care a semnat aceste documente în numele persoanei care a achiziționat bunurile, în condițiile în care dovezile justificative ale dreptului de scutire prezentate de furnizor în susținerea declarației sale erau conforme cu lista documentelor care trebuie prezentate respectivei administrații, stabilită de dreptul național, și au fost acceptate inițial de aceasta ca dovezi justificative, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.

Cu privire la a treia întrebare

44 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 138 alineatul (1) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că are efect direct, astfel încât poate fi invocat de persoanele impozabile în fața instanțelor naționale împotriva statului în vederea obținerii unei scutiri de TVA pentru o livrare intracomunitară.

45 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în toate situațiile în care dispozițiile unei directive sunt, din

punctul de vedere al conținutului, necondiționate și suficient de precise, particularii sunt îndreptățiți să le invoce în fața instanțelor naționale împotriva statului, oricare ar fi calitatea în care acționează acesta din urmă (a se vedea Hotărârea Portgás, C-425/12, EU:C:2013:829, punctele 18 și 23, și Hotărârea Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, punctul 31 și jurisprudența citată).

46 În speță, articolul 138 alineatul (1) din Directiva TVA prevede obligația statelor membre de a scuti livrările de bunuri care îndeplinesc condițiile care sunt enumerate în cuprinsul acestuia.

47 Deși articolul 131 din această directivă acordă statelor membre o anumită marjă de apreciere atunci când adoptă condițiile scutirii de TVA prevăzute la articolul 138 din aceasta în vederea asigurării aplicării corecte și simple a scutirilor respective, această împrejurare nu afectează totuși caracterul precis și necondiționat al obligației de scutire prevăzute de acest din urmă articol (a se vedea prin analogie Hotărârea Association de médiation sociale, EU:C:2014:2, punctul 33).

48 Rezultă din cele de mai sus că articolul 138 alineatul (1) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că are efect direct, astfel încât poate fi invocat de persoanele impozabile în fața instanțelor naționale împotriva statului în vederea obținerii unei scutiri de TVA pentru o livrare intracomunitară.

Cu privire la cheltuielile de judecată

49 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) Articolul 138 alineatul (1) și articolul 139 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/88/UE a Consiliului din 7 decembrie 2010, trebuie interpretate în sensul că se opun ca, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, administrația financiară dintr-un stat membru să refuze beneficiul dreptului la scutirea de taxa pe valoarea adăugată pentru o livrare intracomunitară pentru motivul că persoana care a achiziționat bunurile nu era identificată în scopuri de taxă pe valoarea adăugată în alt stat membru și că furnizorul nu a demonstrat nici autenticitatea semnăturii care figurează pe documentele prezentate în susținerea declarației sale de livrare pretins scutită, nici puterea de reprezentare a persoanei care a semnat aceste documente în numele persoanei care a achiziționat bunurile, în condițiile în care dovezile justificative ale dreptului de scutire prezentate de furnizor în susținerea declarației sale erau conforme cu lista documentelor care trebuie prezentate respectivei administrații, stabilită de dreptul național, și au fost acceptate inițial de aceasta ca dovezi justificative, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.

2) Articolul 138 alineatul (1) din Directiva 2006/112, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/88, trebuie interpretat în sensul că are efect direct, astfel încât poate fi invocat de persoanele impozabile în fața instanțelor naționale împotriva statului în vederea obținerii unei scutiri de taxa pe valoarea adăugată pentru o livrare intracomunitară.

TVA 2015 – mai mult decât o problemă fiscală

Mihaela Bucurenciu, Manager, departamentul de Asistenţă fiscală, Ernst & Young România

Florina Parîng, Senior consultant, departamentul de Asistenţă fiscală, Ernst & Young România

Începând cu 1 ianuarie 2015, companiile care furnizează servicii pe cale electronică, servicii de telecomunicaţii, radiodifuziune şi televiziune[1] către consumatori finali vor colecta TVA din statul membru în care este stabilit beneficiarul. Aceasta este consecinţa modificării regulilor privind locul prestării acestor servicii către consumatori finali (B2C), atât de către prestatori stabiliţi în UE, cât şi de către prestatori stabiliţi în afara spaţiului european[2].

Astfel, oricine vinde către consumatori din UE produse digitale cum ar fi ziare, muzică, software, jocuri, e-books, filme online, televiziune, telefonie sau e-banking va fi vizat de noile reguli din pachetul TVA 2015.

1. Situaţia curentă

În momentul de faţă, regulile aplicabile şi implicaţiile de TVA aferente vânzărilor de produse digitale diferă în funcţie de locaţia prestatorului (UE/non-UE).

Astfel, prestatorii stabiliţi în UE aplică TVA din statul membru în care sunt stabiliţi, indiferent de locul unde este localizat consumatorul în cadrul UE. Prin urmare, în prezent prestatorii comunitari aplică rata de TVA, reglementările fiscale şi procedurile administrative dintr-un singur stat

membru, indiferent în câte state membre sunt stabiliţi clienţii acestora. Spre exemplu, un cetăţean german care achiziţionează un antivirus pe cale electronică din România suportă un cost cu TVA de 24% din România (chiar dacă rata aplicabilă în Germania este de 19%). Pe de altă parte, un cetăţean român care cumpără o carte pe internet (furnizată pe cale electronică) de la o companie din Luxemburg suportă un cost cu TVA de 15% sau chiar 3% (în loc de 24% TVA aplicabilă în România).

Regulile aplicabile prestatorilor din afara UE sunt diferite, în sensul că aceştia aplică TVA din statul membru în care este stabilit consumatorul (cu anumite excepţii privind utilizarea efectivă a serviciilor). Astfel, o companie de telefonie din Republica Moldova colectează TVA din Bulgaria atunci când clientul sau (să spunem, cetăţean român) utilizează telefonul în Bulgaria (TVA se datorează în statul membru în care serviciul este efectiv utilizat). Pe de altă parte, abonamentul unui client român la o publicaţie electronică (revistă online) a unei companii media din Ucraina este purtător de 24% TVA din România (TVA se datorează în statul membru în care este stabilit clientul).

2. Ce se schimbă de la 1 ianuarie 2015?

Începând cu această dată, vor fi uniformizate regulile aplicabile serviciilor BTE efectuate de prestatori stabiliţi în UE şi în afara acesteia, către consumatori finali din UE.

De la 1 ianuarie 2015, serviciile BTE prestatate de companii UE şi non-UE către consumatori finali din UE vor fi subiect de TVA în statul membru în care beneficiarul, persoana neimpozabilă, este stabilit, îşi are domiciliul stabil sau resedinţa obişnuită. Este important de menţionat faptul că noile reguli nu vizează comerţul cu bunuri şi nici tranzacţiile cu persoane impozabile (B2B), al căror regim nu va fi modificat începând cu 1 ianuarie 2015.

[1] Servicii numite în continuare generic BTE (EN: broadcasting, telecommunications, electronic services)

[2] Aceste modificări reprezintă ultima fază a Pachetului de TVA 2010, prevăzut de Directiva 2008/8/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor

Citește articolul integral în nr. 2 al revistei Tax Magazine cu doar 45 lei abonament trimestrial (include 3 numere – oct., nov., dec. 2014). Pentru abonare, click aici.

Tax Magazine nr. 3 noiembrie 2014

- **Trenduri în fiscalitate**
  Theodor Artenie
  Regimul fiscal al operațiunilor de „crowd-funding”
- **Impozite indirecte**
  Cosmin Flavius Costaș, Tudor Vidrean-Căpușan
  Observații privind aplicarea art. 128 alin. (7) din Codul fiscal
  Raluca Tudor
  Noutăți în domeniul TVA de la 1 ianuarie 2015
- **Procedură fiscală**
  Tudor Vidrean-Căpușan
  Durata rezonabilă a litigiilor fiscale
  Gabriela Dănilă
  Sinteză a jurisprudenței CEDO în litigiile cu elemente de drept fiscal (I)

Horaţiu Sasu
Împiedicarea verificării efectuate de organele de control e întotdeauna evaziune fiscală?

- **Jurisprudență fiscală națională**
  Viorel Terzea
  Import de bunuri. Exigibilitatea TVA-ului. Persoană obligată la plata TVA-ului
  Viorel Terzea
  Achiziţionare de valori mobiliare. Exigibilitatea obligaţiei de plată a impozitului
  Viorel Terzea
  Drept de deducere a TVA-ului. Buna-credinţă a persoanei care solicită deducerea TVA-ului. Consecinţe – cu notă explicativă
  Viorel Terzea
  Operaţiuni pentru care se aplică taxarea inversă conform art. 160 din Codul fiscal
  Viorel Terzea
  Regimul juridic al dobânzilor fiscale

- **Jurisprudența fiscală a instanțelor europene**
  Cosmin Flavius Costaş
  Curtea Europeană a Drepturilor Omului, hotărârea din 21 octombrie 2014, *Lungu şi alţii c. România*

Operatorii economici care se vor încadra în categoria microîntreprinderilor vor

beneficia de sistemul european de raportare financiară simplificat specific microîntreprinderilor

Operatorii economici din România care se vor încadra în categoria microîntreprinderilor, potrivit normelor europene vor beneficia de sistemul european de raportare financiară simplificat specific microîntreprinderilor, conform unui proiect de OUG și a două proiecte de Ordin de ministru, care transpun prevederile noii Directive europene contabile. Proiectele de acte normative au fost postate pe site-ul MFP la rubrica Transparență decizională.

Introducerea în legislația națională a unei regim distinct pentru microîntreprinderi este opțională pentru statele membre UE. România optează pentru introducerea acestui regim în scopul de a simplifica și a reduce cheltuielile administrative pentru microîntreprinderi, așa cum sunt ele definite de *Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului.*

Potrivit *Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului,* sunt microîntreprinderi societăţile care la data bilanţului nu depăşesc limitele a cel puţin două dintre următoarele trei criterii:

- total active 350.000 euro;
- cifra de afaceri netă 700.000 euro;
- numărul mediu de salariaţi în cursul exerciţiului financiar 10.

Prin preluarea normelor comunitare în legislația națională și

prin raportare la noile criterii prin care se definesc microîntreprinderile, MFP estimează că 94% din operatorii economici raportori (peste 608.000) vor beneficia de avantajele scutirilor și simplificărilor introduse la nivel comunitar.

Principalele elemente de simplificare sunt cele referitoare la întocmirea unui bilanţ prescurtat şi a unui cont prescurtat de profit şi pierdere. Ambele componente ale situaţiilor financiare anuale vor cuprinde informaţii minime care trebuie prezentate conform Directivei.

Noile prevederi privind sistemul european de raportare financiară simplificat înlocuiesc sistemul simplificat de contabilitate introdus opțional începând cu anul 2011. Spre comparație, de sistemul simplificat de contabilitate au beneficiat aproximativ 12.900 de operatori economici (circa 2% din totalul entităților din economia națională), potrivit informațiilor din baza de date aferentă exerciţiului financiar al anului 2013.

Proiectul de OUG mai vizează următoarele aspecte care urmăresc, de asemenea, diminuarea sarcinilor administrative pentru contribuabili:

1. Reducerea obligaţiilor de auditare:

- conform proiectului de OUG, atunci când o societate are obligaţia să întocmească şi situaţii financiare anuale consolidate, pe lângă cele individuale, raportul de audit să poată fi întocmit sub forma unui singur raport pentru ambele categorii de situații financiare. Modificarea are rolul de a simplifica raportarea financiară și de a reduce costurile administrative;
- sunt excluse din categoria entităţilor obligate să-şi auditeze situaţiile

financiare anuale persoanele juridice care aparţin unui grup de societăţi şi intră în perimetrul de consolidare al unei societăţi-mamă cu sediul în România, care are obligaţia să aplice Standardele Internaţionale de Raportare Financiară, în condiţiile în care se introduce și posibilitatea ca societatea-mamă să întocmească un singur raport de audit;

- sunt exceptate de la obligaţia de auditare organizaţiile fără scop patrimonial care primesc finanţări din fonduri publice, luând în considerare faptul că situaţiile financiare anuale ale persoanelor juridice fără scop patrimonial de utilitate publică, potrivit legii, sunt supuse auditului financiar.

2. Se reglementează posibilitatea întocmirii unui raport unic al administratorilor, atunci când o societate are obligaţia să întocmească şi situaţii financiare anuale consolidate, pe lângă cele individuale.

3. Se introduce posibilitatea optării pentru un exerciţiu financiar diferit de anul calendaristic şi de către entitățile nou-înfiinţate, care au dreptul potrivit legii să facă această opțiune.

Această prevedere oferă coerenţă în conducerea contabilităţii şi în modalitatea de raportare financiară pentru entităţile care au dreptul să opteze pentru un exerciţiu financiar diferit de anul calendaristic.

4. Se prevede în mod explicit că pentru un exercițiu financiar poate fi depus doar un singur rând de situații financiare și sunt aduse clarificări în ceea ce priveşte corectarea erorilor constatate după depunerea situațiilor financiare anuale, în sensul că acestea se corectează la data constatării lor,

potrivit reglementărilor contabile emise de instituțiile cu atribuţii de reglementare în domeniul contabilităţii.

Pe site-ul MFP, la rubrica Transparență decizională, pot fi consultate proiectul de OUG pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr.82/1991,proiectul de Ordin de ministru pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situaţiile financiare anuale individuale şi situaţiile financiare anuale consolidate şi proiectul de Ordin de ministru privind modificarea şi completarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanţelor publice, nr.1286/2012.

Sursa: www.mfinante.ro

SME Instrument – O schemă de finanţare mult prea puţin cunoscută în România

Autor: Mihaela Matei, Coordonator proiect Antreprenorii vorbesc: Barometrul antreprenoriatului românesc, EY România

- La prima rundă de finanţare SME Instrument, niciun proiect românesc nu a fost declarat câştigător în urma evaluării

- SME Instrument este o schemă la care se aplică uşor şi la care se primeşte răspunsul rapid

Creditul bancar rămâne în continuare cea mai importantă sursă de finanţare pentru companiile româneşti, dar interesul pentru finanţarea bancară a înregistrat o tendinţă descrescătoare în 2014 faţă de 2013, conform studiului EY *Accesul antreprenorilor români la finanţare 2014*.

Finanţarea prin fonduri europene, însă, înregistrează aproape o dublare a interesului din partea antreprenorilor români, conform aceluiaşi studiu. În ciuda acestui interes, unele scheme de finanţare prin astfel de fonduri nu sunt suficient cunoscute, deşi se pot dovedi foarte atractive pentru unele companii. Acesta e cazul schemei Horizon 2020 – SME Instrument.

Primele două runde în care IMM-urile puteau aplica pentru schema de finanţare europeană nerambursabilă Horizon 2020 – SME Instrument (iunie şi septembrie) s-au încheiat, dar acestea mai au o şansă în decembrie. 17 decembrie este termenul limită de depunere a aplicaţiilor pentru această schemă în anul 2014.

Este vorba despre bani europeni alocaţi unor idei inovatoare care să ajute companiile de tip mic şi mijlociu să facă trecerea de la idee la produs şi la introducerea acestuia pe piaţă. Iar bugetul nu e deloc mic: 3 miliarde de EUR sunt alocate de Uniunea Europeană pentru 3 faze ale schemei până în anul 2020.

Prima fază este cea a susţinerii cu 50 mii EUR pentru fiecare idee câştigătoare. Banii vor fi acordaţi strict pentru realizarea studiului de fezabilitate pentru ideea de afaceri respectivă. Pentru a obţine aceşti bani, e nevoie însă de o idee cu adevărat inovatoare, de tip *disruptive innovation*, şi de completarea unei aplicaţii de maximum 15 pagini.

Astfel, IMM-urile românești intră în competiție cu celelalte

proiecte europene. Pentru a avea o imagine asupra concurenţei care a aplicat la această fază, în runda desfăşurată în iunie 2014, au aplicat 2666 de companii din care au fost selectate doar 155. Niciun proiect din România nu a fost selectat, în timp ce Bulgaria, Ungaria, Estonia, Slovenia şi Polonia au avut câte un proiect câştigător. România a avut 42 de aplicaţii în runda din luna iunie 2014 şi 23 de aplicaţii în luna septembrie.

În prima rundă desfăşurată în luna iunie, proiectele spaniole au avut cel mai mare succes, 39 dintre proiectele câştigătoare provenind din Spania. Pe locul al doilea ca număr s-au clasat proiectele din Marea Britanie şi pe locul al treilea cele din Italia.

În total, în anul 2014, vor fi selectate aproximativ 645 de proiecte. Pentru a doua rundă, încheiată în septembrie, s-au primit 1944 de aplicaţii, numărul total al aplicaţiilor în primele două runde crescând la peste 4600. Rezultatele celei de a doua runde vor fi publicate spre sfârşitul lunii noiembrie.

Evaluatorii au transmis după prima rundă de proiecte 6 lecţii extrase din aplicaţiile primite, care vor fi folositoare companiilor care se pregătesc să aplice în decembrie sau în anii următori:

1. Cele mai multe proiecte necâştigătoare s-au concentrat prea mult asupra descrierii proiectului şi prea puţin asupra oportunităţii de business;
2. Au fost prea puţin convingătoare în argumentarea de ce compania care propune proiectul şi nu competiţia va reuşi să implementeze proiectul;
3. Nu s-au concentrat suficient asupra soluţiilor competitoare;
4. Au avut un nivel prea scăzut de inovare, propunându-şi să dezvolte un produs deja existent;
5. Au propus doar o idee, fără să detalieze ce implică şi

comercializarea acestuia;

6. Doar şi-au încercat norocul, din care evaluatorii au extras concluzia la care se pare că unii dintre aplicanţi nu s-au gândit: Instrumentul SME nu este o loterie.

Ce ar fi de reţinut din acest program de finanţare – prima lui fază, cea a studiului de fezabilitate:

– Se aplică direct la nivel european, ceea ce înseamnă că IMM-urile vor avea parte de competiţie la nivel european, dar şi faptul că vor lucra direct cu funcţionarii Comisiei Europene;

– Se aplică online;

– Aplicaţia nu este stufoasă şi birocratică;

– Se acordă o sumă de 50.000 EUR într-o singură tranşă, reprezentând 70% din costurile eligibile ale proiectului;

– E nevoie, într-adevăr, de o idee foarte bună, cu adevărat inovatoare. Comisia Europeană dă exemple de idei care intră în categoria de inovaţie disruptivă produse precum iPad-ul, fotografia digitală, telefonul mobil, Skype;

– Pot aplica doar IMM-urile;

– Răspunsul la aplicaţie este dat de evaluatori în aproximativ două luni.

După prima fază, IMM-urile care au traversat-o pot aplica și pentru faza a doua şi a treia. Dacă pentru prima fază aplicaţia conţine schiţarea unui model de afaceri, în a doua fază aplicaţia va fi un model de afaceri mult mai detaliat, bazat pe studiul de fezabilitate realizat în prima fază. În această a doua fază, companiile vor putea aplica pentru sume între 500.000 EUR – 2.500.000 EUR. Această fază va avea ca rezultat un produs beta. Se poate aplica direct pentru această a doua fază, fără trecerea prin prima. În faza a treia nu se

mai acordă ajutor financiar, ci servicii precum asistenţa în accesul la capital de risc şi comercializarea produsului.

****

Despre EY România

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 190.000 de angajaţi în peste 700 de birouri din 150 de ţări şi venituri de aproximativ 27,4 miliarde de USD în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2014. Reţeaua noastră este cea mai integrată la nivel global, iar resursele din cadrul acesteia ne ajută să le oferim clienţilor servicii prin care să beneficieze de oportunităţile din întreaga lume. În România, EY este unul dintre liderii de pe piaţa serviciilor profesionale încă de la înfiinţare, în anul 1992. Cei peste 500 angajaţi din România şi Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistenţă fiscală, asistenţă în tranzacţii şi servicii de asistenţă în afaceri către companii multinaţionale şi locale. Avem birouri în Bucureşti, Cluj-Napoca, Timişoara, Iaşi şi Chişinău. De la 1 iulie 2013, Ernst & Young a devenit EY, logo-ul s-a schimbat pentru a răspunde acestei modificări, iar noul tagline al companiei este "Building a better working world". Această redefinire a identităţii vizuale vine să reflecte noua strategie a companiei, Vision 2020. Pentru mai multe informaţii, vizitaţi pagina noastră de internet: www.ey.com.

Comisia Europeană: un studiu confirmă pierderi de miliarde

de euro din cauza deficitului de încasare a TVA-ului. România – cel mai mare deficit din UE

Se estimează că, în 2012, s-au pierdut 177 de miliarde EUR din veniturile din TVA din cauza nerespectării legislației privind TVA sau a necolectării TVA-ului, potrivit ultimelor date ale studiului privind deficitul de încasare a TVA-ului, publicate astăzi de Comisie. Această sumă reprezintă 16 % din veniturile totale din TVA preconizate ale celor 26 de state membre[1]. Studiul privind deficitul de încasare a TVA-ului prezintă date detaliate referitoare la diferența dintre valoarea TVA-ului datorat și suma efectiv colectată în 26 de state membre în 2012. El include, de asemenea, cifre actualizate pentru perioada 20092011, pentru a reflecta o îmbunătățire a metodologiei utilizate. Sunt prezentate și principalele tendințe ale deficitului de încasare a TVA-ului, împreună cu o analiză a impactului pe care climatul economic și deciziile de politică l-au avut asupra veniturilor din TVA.

Algirdas Šemeta, comisarul pentru fiscalitate, a declarat: *„Deficitul de încasare a TVA-ului este în esență un indicator al eficacității – sau al ineficacității – măsurilor de asigurare a respectării legislației privind TVA și a măsurilor de conformare la legislația privind TVA, în întreaga UE. Datele prezentate azi arată că mai sunt multe de făcut. Statele membre nu își pot permit să piardă venituri de o asemenea amploare. Ele trebuie să crească presiunea și să ia măsuri decisive pentru a recupera aceste sume care se cuvin bugetelor publice. Comisia, în ceea ce o privește, se concentrează în continuare pe reformarea fundamentală a sistemului de TVA, pentru a-l face mai robust, mai eficient și*

mai greu de fraudat.”

Deficitul de încasare a TVA-ului este diferența dintre veniturile din TVA preconizate și veniturile din TVA efectiv colectate de către autoritățile naționale. În timp ce neconformarea contribuie, cu siguranță, în mod semnificativ la acest deficit de venituri, deficitul de încasare a TVA-ului nu se datorează numai fraudelor. TVA-ul neîncasat este determinat, printre altele, și de falimente și insolvențe, de erori statistice, de plăți întârziate și de evitarea plății TVA-ului fără a încălca legislația.

În 2012, cele mai mici deficite de încasare a TVA-ului au fost înregistrate în Țările de Jos (5 % din veniturile preconizate), Finlanda (5 %) și Luxemburg (6 %). Cele mai mari deficite de încasare a TVA-ului au fost în România (44 % din veniturile din TVA preconizate), Slovacia (39 %) și Lituania (36 %). Unsprezece state membre și-au diminuat deficitul de încasare a TVA-ului între 2011 și 2012, în timp ce în alte 15 s-a constatat o creștere. Grecia a înregistrat cea mai semnificativă îmbunătățire între 2011 (9,1 miliarde EUR) și 2012 (6,6 miliarde EUR), deși continuă să fie unul dintre statele membre cu un mare deficit de încasare a TVA-ului (33 %).

Context

Studiul privind deficitul de încasare a TVA-ului este finanțat de Comisie ca parte a activității sale de reformare a sistemului de TVA din Europa și de combatere a fraudelor și a evaziunii fiscale. Soluționarea problemelor cauzate de deficitul de încasare a TVA-ului necesită o abordare multidimensională.

În primul rând, o atitudine mai severă în raport cu evaziunea și o intensificare a aplicării măsurilor vizând respectarea legislației la nivel național, sunt esențiale. Reforma sistemului de TVA, lansată în decembrie 2011, a creat deja

instrumente importante pentru asigurarea unei protecții mai bune împotriva fraudelor din domeniul TVA (a se vedea IP/11/1508). De exemplu, mecanismul de reacție rapidă, adoptat în iunie 2013, permite statelor membre să reacționeze mult mai rapid și mai eficient în cazurile de fraudă în materie de TVA brusc apărute și de mare amploare (a se vedea IP/12/868).

În al doilea rând, cu cât este mai simplu sistemul, cu atât le este mai ușor contribuabililor să respecte normele. Prin urmare, Comisia s-a concentrat în mod intenționat asupra simplificării sistemului de TVA pentru întreprinderile din întreaga Europă. De exemplu, în 2013 au intrat în vigoare noi măsuri pentru facilitarea facturării electronice și dispoziții speciale pentru întreprinderile mici (a se vedea IP/12/1377), iar declarația standard propusă privind TVA (a se vedea IP/13/988) va reduce în mod semnificativ sarcina administrativă pentru întreprinderile cu activități transnaționale. De la 1 ianuarie 2015, va începe să funcționeze un ghișeu unic destinat serviciilor electronice și operatorilor de telecomunicații. Acesta va promova o mai bună conformare, prin simplificarea procedurilor privind TVA pentru aceste întreprinderi, permițându-le să depună o singură declarație privind TVA pentru toate activitățile lor de pe întreg teritoriul UE (a se vedea IP/12/17).

În al treilea rând, este necesar ca statele membre să își modernizeze administrațiile care se ocupă de TVA pentru a reduce deficitul de încasare a acestuia. De exemplu, măsuri care au potențialul de a îmbunătăți procedurile sunt descrise în raportul privind colectarea TVAului și procedurile de control din statele membre, în contextul resurselor proprii ale UE, publicat în februarie 2014 (a se vedea EXME 14/12.02).

În fine, statele membre trebuie să își reformeze sistemele naționale de impozitare într-un mod care să faciliteze conformarea, să descurajeze evaziunea și evitarea, precum și să îmbunătățească eficiența colectării impozitelor. Comisia a

oferit orientări clare în acest sens prin intermediul recomandărilor specifice fiecărei țări.

Anexa 1: Estimările deficitului de încasare a TVA-ului, per stat membru

Tabelul 3.1 Estimări ale deficitului de încasare a TVA-ului, 2011-2012								
	2011				2012			
Țara	Venituri	VTTL	Deficitul de încasare a TVA-ului	Deficitul de încasare a TVA-ului %	Venituri	VTTL	Deficitul de încasare a TVA-ului	Deficitul de încasare a TVA-ului %
AT	23 447	27 009	3 563	13 %	24 563	27 807	3 244	12 %
BE	26 019	29 669	3 650	12 %	26 896	29 887	2 991	10 %
BG	3 362	4 434	1 073	24 %	3 739	4 697	957	20 %
CZ	11 246	13 602	2 356	17 %	11 377	14 644	3 267	22 %
DE	189 920	211 834	21 914	10 %	194 040	215 997	21 957	10 %
DK	23 870	25 916	2 047	8 %	24 422	26 563	2 141	8 %
EE	1 363	1 577	214	14 %	1 508	1 763	255	14 %
ES	56 009	68 913	12 904	19 %	56 125	68 537	12 412	18 %
FI	17 020	17 913	893	5 %	17 640	18 545	905	5 %
FR	140 558	163 417	22 859	14 %	142 499	168 082	25 583	15 %
GR	15 028	24 213	9 185	38 %	13 713	20 364	6 651	33 %
HU	8 516	11 252	2 736	24 %	9 084	12 055	2 971	25 %
IE	9 755	11 093	1 338	12 %	10 219	11 482	1 263	11 %
IT	98 456	143 916	45 460	32 %	95 473	141 507	46 034	33 %
LT	2 444	3 820	1 377	36 %	2 521	3 957	1 436	36 %
LU	2 792	2 937	145	5 %	3 064	3 268	204	6 %
LV	1 374	2 186	812	37 %	1 570	2 389	818	34 %
MT	520	733	213	29 %	536	777	241	31 %
NL	41 610	43 255	1 645	4 %	41 699	43 699	2 000	5 %
PL	29 843	36 798	6 955	19 %	27 881	37 198	9 317	25 %
PT	14 265	16 083	1 819	11 %	13 995	15 223	1 228	8 %
RO	11 412	20 382	8 970	44 %	11 212	20 053	8 841	44 %
SE	36 631	38 043	1 412	4 %	37 861	40 748	2 886	7 %
SI	2 996	3 277	282	9 %	2 889	3 160	270	9 %
SK	4 711	7 015	2 304	33 %	4 328	7 114	2 787	39 %
UK	130 683	145 724	15 041	10 %	142 943	159 501	16 557	10 %
Total (UE-26)	903 848	1 075 015	171 167	16 %	921 798	1 099 018	177 220	16 %

Surse: Eurostat (venituri); calcule proprii. Cifrele sunt exprimate în milioane de euro, cu excepția cazurilor în care se indică altfel. Cifrele exprimate în monede naționale în cazul țărilor care nu utilizează moneda euro sunt convertite la cursul mediu de schimb valutar al euro (sursa: Eurostat).

[1] :

Deși s-a sperat că actualizarea va cuprinde și date despre Cipru și Croația, aceasta nu a fost posibil din cauza nefinalizării revizuirii conturilor naționale ale Ciprului și a compilării datelor pentru Croația.

25% dintre consumatorii români declară că nu au primit niciodată un serviciu de calitate superioară

Cele mai importante patru atribute ale unui serviciu de calitate superioară pentru consumatorii români sunt rapiditatea cu care este livrat serviciul, politeţea celui cu care se intră în contact la achiziţionarea serviciului şi livrarea acestuia, posibilitatea de a alege dintre mai multe opţiuni şi beneficiile suplimentare oferite în cadrul aceluiaşi serviciu, conform analizei realizată de Customer Focus și EY numită *Experienţa serviciilor superioare*, dată astăzi publicităţii.

Experiența serviciilor superioare este o analiză care își propune să exploreze aspecte legate de cultura serviciilor din România, pentru a scoate în evidență câteva elemente asociate în percepția publică serviciilor superioare. Această analiză are la bază cele 567 de răspunsuri primite în perioada 10-17

octombrie 2014 de la respondenți din 38 de județe la un chestionar alcătuit din 15 întrebări. Chestionarul are la bază conceptul de servicii superioare așa cum este definit de specialistul numărul unu în domeniu: Ron Kaufman.

Mixul format din cele patru atribute cele mai importante ale unui serviciu de calitate superioară este dificil de regăsit în oferta de servicii din România, având în vedere că doar 15% dintre respondenţii la chestionar consideră că au primit un serviciu excepţional în ultimele 6 luni. De asemenea, nu mai puţin de o pătrime dintre respondenţi nu s-au bucurat niciodată de un astfel de serviciu. Industriile care, din perspectiva percepției respondenților, formează top 3 în privinţa calităţii sub așteptări a serviciilor oferite sunt telecom, turism şi comerţ.

Totuşi, în ultimele șase luni, 27% dintre respondenții din Timiș spun ca au primit cel puțin un serviciu pe care îl consideră superior, podiumul fiind completat de cei din județele Brașov și Cluj cu 23% respectiv 17%.

Întrebaţi cine este responsabil în cea mai mare măsură de livrarea unui serviciu de calitate superioară, cei mai mulţi au ales angajaţii care se află în contact direct cu clienţii şi doar într-o măsură mai mică compania prin politicile generale şi managerii.

Peste jumătate dintre respondenţii la chestionar (51%) au renunţat în ultimele 6 luni la un serviciu din cauza lipsei de calitate. Prima reacţie a consumatorilor atunci când vine vorba de o experienţă negativă în privinţa serviciilor achiziţionate este, în măsură foarte mare, aceea de a renunţa la serviciul respectiv (67% dintre respondenţi), urmată de împărtăşirea experienţei cunoscuţilor (55%) şi de abia în al treilea şi al patrulea rând de o reclamaţie oficială (26%) şi comentarii în social media sau website-ul furnizorului respectiv (14%).

“Având în vedere acest tip de comportament al clientului, ar trebui să ne gândim că, dacă oferim servicii superioare clienților, am putea atrage clienții competitorilor care nu se concentrează pe acest aspect. Într-o piață care stagnează, avantajul competitiv obținut prin experiența serviciilor superioare poate fi păstrat pe termen lung și este foarte greu de copiat,” a spus Elena Călin, CEO Customer Focus.

De asemenea, atunci când relaţia cu funizorul este de mai lungă durată, disponibilitatea de a renunţa la serviciul respectiv este mică, chiar dacă aceasta este de proastă calitate. De asemenea, 86% dintre respondenţi ar fi dispuşi oricând să schimbe furnizorul actual cu unul care oferă servicii mai bune, chiar dacă ar implica nişte costuri mai mari. Acest răspuns indică oportunitatea furnizorilor pentru diversificarea ofertei pe paliere cu servicii de calitate ridicată.

Pe de cealaltă parte, atunci când consumatorii au primit servicii excepţionale, aproape jumătate dintre ei au împărtăşit această experienţă familiei şi prietenilor, în timp ce 27% au achiziţionat servicii suplimentare de la acelaşi furnizor.

„Dintr-o perspectivă B2B, analizarea şi evaluarea furnizorilor sunt considerate ca fiind cea mai importantă acţiune pentru a te asigura ca şi companie că ai parte de cele mai bune servicii. Colectarea de referinţe despre furnizori este de abia a treia opţiune printre respondenţi, după analizarea şi evaluarea furnizorilor şi analiza pieţei.

Sperăm ca datele acestei analize să faciliteze orientarea furnizorilor de servicii din România în deciziile de business, mai ales deoarece această analiză demonstrează creşterea sofisticării consumatorului român, iar această tendinţă va deveni şi mai vizibilă în anii care urmează," a declarat Elena Badea, Director de Marketing, EY România.

****

Despre Experienta serviciilor superioare

"Experiența serviciilor superioare" are la bază 567 de răspunsuri primite în perioada 10-17 octombrie 2014 de la respondenți din 38 de judeţe la un chestionar alcătuit din 15 întrebări. Chestionarul are la bază conceptul de servicii superioare așa cum este definit de specialistul numărul unu în domeniu: Ron Kaufman. 56% dintre respondenţi au declarat că posedă studii superioare, iar 41% studii post-universitare. De asemenea, 71% dintre respondenţi ocupă funcţii de management.

Despre EY România

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 190.000 de angajaţi în peste 700 de birouri din 150 de ţări şi venituri de aproximativ 27,4 miliarde de USD în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2014. Reţeaua noastră este cea mai integrată la nivel global, iar resursele din cadrul acesteia ne ajută să le oferim clienţilor servicii prin care să beneficieze de oportunităţile din întreaga lume. În România, EY este unul dintre liderii de pe piaţa serviciilor profesionale încă de la înfiinţare, în anul 1992. Cei peste 500 angajaţi din România şi Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistenţă fiscală, asistenţă în tranzacţii şi servicii de asistenţă în afaceri către companii multinaţionale şi locale. Avem birouri în Bucureşti, Cluj-Napoca, Timişoara, Iaşi şi Chişinău. De la 1 iulie 2013, Ernst & Young a devenit EY, logo-ul s-a schimbat pentru a răspunde acestei modificări, iar noul tagline al

companiei este “Building a better working world”. Această redefinire a identităţii vizuale vine să reflecte noua strategie a companiei, Vision 2020. Pentru mai multe informaţii, vizitaţi pagina noastră de internet: www.ey.com.

Despre Customer Focus

Customer Focus este o companie de consultanta si training specializata pe imbunatatirea exeprientei cu clientul si pe crearea unui culturi a serviciilor superioare. Cu o experienta de 12 ani in diferite domenii de activitate, , atat in Romania cat si in afara tarii, Customer focus il aduce pentru a doua oara in Romania pe Ron Kaufman. Consultantul global care a scimbat statul Singapore, Ron Kaufman vine pe 12 noiembrie în București la J.W. Marriott Bucharest Grand Hotel pentru a le arăta celor 400 de manageri și antreprenori prezenți cum își pot aduce serviciile la nivelul celor de la The Ritz-Carlton, Starbucks, Hermes, J.P. Morgan, Zappos, Amazon sau Google. Inscrierile se inchid pe 31 octombrie. Mai multe detalii pe www.ronkaufman.ro

---

Judeţele din vestul României au înregistrat cele mai mari creşteri salariale în mediul privat în 2014, potrivit studiului PwC PayWell România

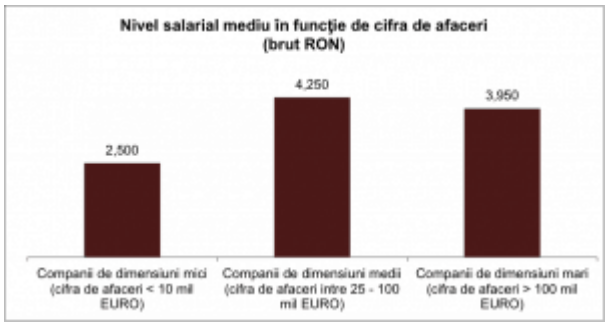
Salariul mediu brut în mediul privat a crescut cu 8% în judeţul Timiş în 2014, aproape dublu faţă de media naţională de creştere a salariilor (4,1%), potrivit ediţiei din acest an

a studiului salarial şi de beneficii PayWell România. În acelaşi timp, salariul mediu brut din Bucureşti a crescut cu aproximativ 3,4%, în vreme ce pentru judeţele din Transilvania, din Muntenia şi din estul României, salariul mediu brut a rămas la acelaşi nivel cu anul precedent.

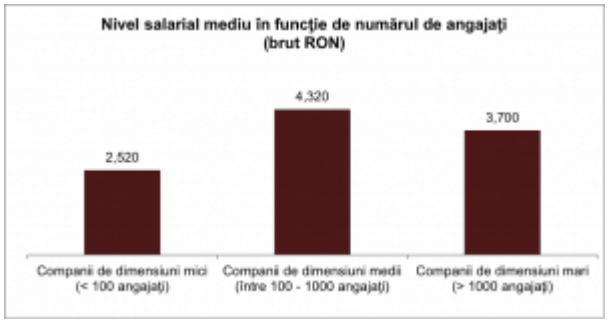
„Dinamica salarială mai accelerată din zona de vest a ţării poate fi explicată prin doi factori. Pe de o parte, este o competiţie intensă între angajatori, majoritatea organizaţii cu activitate de producţie, care sunt orientaţi către atragerea şi motivarea unei forţe de muncă având profiluri şi specializări similare (de exemplu, ingineri sau muncitori calificaţi). La aceasta se adaugă o disponibilitate limitată a forţei de muncă, explicată printr-o rată a şomajului de 3-4% comparativ cu 7% la nivel naţional”. a declarat Horaţiu Cocheci, Senior Manager, Liderul Echipei de Consultanţă în Resurse Umane, PwC România.

De asemenea, studiul PwC arată că salariile angajaţilor din companii cu cifră de afaceri între 25 – 100 milioane EURO sunt mai mari cu 70% comparativ cu salariile celor din companii cu cifră de afaceri de sub 10 milioane EURO şi cu 8% comparativ cu cele din companiile cu cifră de afaceri de peste 100 milioane EURO. Diferenţele sunt similare şi din punct de vedere al numărului de angajaţi: nivelul salarial mediu in companiile cu un număr de angajaţi cuprins între 100 şi 1000 fiind mai mare cu 71% comparativ cu cele cu mai puţin de 100 de angajaţi, respectiv cu 16% comparativ cu cele cu peste 1,000 angajaţi.

„Diferenţele sunt generate de ritmul alert de creştere caracteristic, de cele mai multe ori, acestui tip de organizaţii de dimensiune medie, spre deosebire de companiile mari, care sunt într-o etapă de stabilizare sau de companiile mici, care sunt în etapa de cristalizare a business-ului. În plus, aceste companii îşi permit să plătească mai mult pentru a-şi asigura o forţă de muncă capabilă să genereze şi să le susţină creşterea”, a precizat Horaţiu Cocheci.

Grafic 1:

Grafic 2:

Despre PayWell 2014

Studiul salarial şi de beneficii PayWell România 2014 analizează nivelurile salariale şi politicile de remunerare a 166 de companii din nouă sectoare economice diferite (sectorul bancar, bunuri de larg consum, produse industriale, IT&C, publicitate, leasing, farmaceutic, retail şi centrele de servicii externalizate). Studiul conţine, de asemenea, analize personalizate, în funcţie de distribuţia geografică, numărul de angajaţi şi veniturile companiilor participante. Partea calitativă a raportului PayWell conţine informaţii privitoare la politicile de remunerare ale companiilor (ex. creşterile salariale, bonusurile fixe şi variabile), precum şi analiza unui număr de peste 20 de beneficii extra-salariale oferite de către angajatori, de la maşina de companie la tichete de masă. Aria de cuprindere a studiului, multitudinea datelor furnizate şi numărul organizaţiilor participante fac din PayWell principala sursă de informaţii legate de politica de salarială şi de beneficii din România.

Despre PwC

Firmele din reţeaua PwC ajută organizaţiile şi indivizii să creeze valoarea adăugată de care au nevoie. Suntem o reţea de

firme prezentă în 157 de ţări cu mai mult de 184.000 de specialişti dedicaţi oferirii de servicii de calitate de audit, consultanţă fiscală şi consultanţă pentru afaceri. Spuneţi-ne care sunt lucrurile importante pentru dumneavoastră şi descoperiţi mai multe informaţii despre noi vizitând site-ul www.pwc.ro.

Impozitarea retroactivă nelegală a mijloacelor de transport

Dr. Cosmin Flavius Costaș

Curtea de Apel Cluj – Secţia a II-a Civilă, de Contencios Administrativ şi Fiscal îşi consolidează jurisprudenţa în ceea ce priveşte problema recalculării, cu titlu retroactiv, a impozitelor pe mijloacele de transport prevăzut de art. 263 alin. (4) – (6) Cod fiscal. Reamintim faptul că în luna ianuarie 2013, sub presiunea Curţii de Conturi, Direcţia de Impozite şi Taxe Locale Cluj-Napoca a emis o decizie de impunere unică pentru toţi contribuabilii, recalculând retroactiv impozitul pe mijloacele de transport pentru perioada 2008 – 2012 şi în continuare pentru anul 2013. Practic, s-a procedat la impozitarea împreună a combinaţiilor de tipul cap tractor + remorcă/semiremorcă, cu consecinţa stabilirii unui impozit mai mare şi, în cazul contribuabililor care achitaseră impozitul, a stabilirii unor diferenţe de plată, cu majorări de întârziere. Trebuie amintit faptul că legiuitorul a clarificat, printr-o normă de interpretare disponibilă de la 13 iulie 2012, această chestiune (soluţia fiind aceea a impozitării separate a mijloacelor de transport,

justificată de împrejurarea că nu există cărţi de identitate comune pentru vehiculele în discuţie). Aşa cum rezultă, spre pildă, din decizia civilă nr. 6136 din 8 septembrie 2014 a Curţii de Apel Cluj, majoritatea judecătorilor acestei instanţe apreciază comportamentul fiscului drept unul nelegal şi incompatibil cu principiile europene ale securităţii juridice şi încrederii legitime. S-a spus astfel, *expressis verbis*, că Direcţia de Impozite şi Taxe Locale Cluj-Napoca a conturat o practică administrativă în sensul interpretării dispoziţiilor Codului fiscal ca reclamând o impozitare separată. Contribuabilii au manifestat deplină încredere în această practică administrativă, mai ales în condiţiile în care organul fiscal local a primit toate declaraţiile fiscale şi a emis decizii de impunere cu impozitul pe mijloacele de transport de plată. S-a apreciat, în context, faptul că o interpretare contrară, cu efect retroactiv, adoptată sub presiunea Curţii de Conturi, nu poate fi opusă cu succes contribuabililor.

La nivelul Curţii de Apel Cluj rămân însă destule probleme de clarificat. Pe de-o parte, cel puţin un complet refuză să accepte această interpretare şi validează poziţia fiscului (motiv pentru care este în mod constant recuzat). Pe de altă parte, chestiunile referitoare la decizia de impunere unică sau lipsa calităţii de interpret fiscal a Curţii de Conturi sunt deocamdată ignorate.

Articolul a fost publicat în Newsletterul Costaș, Negru & Asociații

Fluctuaţiile majore ale preţului la cacao pot afecta puternic producătorii de ciocolată, însă jucătorii din domeniu iau măsuri pentru a răspunde acestei probleme

O analiză realizată de PwC şi compania de monitorizare a resurselor naturale GeoTraceability arată că extremele ciclului preţurilor la cacao rămân o ameninţare semnificativă la adresa fermierilor africani, în special a celor din Africa de Vest. Producătorii de ciocolată iau însă măsuri şi compensează prin noi investiţii pentru a eficientiza producţia de cacao şi a o face sustenabilă pe termen lung.

Având în vedere că preţul la cacao în luna septembrie a urcat cu 30% peste media anului 2013, studiul avertizează că incertitudinea care planează asupra viitoarei recolte de boabe de cacao ar putea predispune piaţa la instabilitate. De asemenea, există temeri provocate de „efectul Ebola”, dacă virusul se extinde şi în Coasta de Fildeş şi Ghana, ţări unde este localizată aproape 60% din producţia mondială de cacao.

„Preţurile la cacao sunt extrem de volatile: adesea ele ating un punct maxim din cauza scăderii ofertei ca urmare a vremii nefavorabile, a epidemiilor şi a problemelor de ordin politic din ţările tropicale unde se concentrează producţia. Experienţa însă ne arată că, pe măsură ce producţia îşi revine în anii următori, preţurile scad din cauza costului scăzut al mâinii de lucru din principalele ţări producătoare din Africa de Vest şi Indonezia”, explică John Hawksworth, economistul şef al PwC.

„Preţurile la cacao s-ar putea majora în anii următori datorită creşterii constante a cererii de ciocolată şi a produselor pe bază de cacao din SUA, America Latină, Europa şi Asia care va duce la probleme de furnizare din partea unor mari ţări producătoare precum Costa de Fildeş şi Ghana.

Însă dacă aceste preţuri crescute încurajează mai multe investiţii în noile plantaţii de cacao, ceea ce va duce la o ofertă sporită, preţul boabelor ar putea din nou scădea abrupt în anii 2020, aşa cum s-a întâmplat în anii 1980 în urma creşterii vertiginoase a preţului la cacao din deceniul precedent. Atât pentru decidenţii politici cât şi pentru companiile producătoare, provocarea va consta în a reduce diferenţele dintre extremele ciclului preţului la cacao, care pot dăuna micilor fermieri ce asigură aproximativ 90% din producţia mondială de cacao", a adăugat John Hawksworth.

Conform raportului din 2012 *Cocoa Barometer*, aproape 90% din totalul boabelor de cacao este produs în mici ferme de familie, iar aproximativ 20 de milioane de mici proprietari şi muncitori din mediul rural depind în mod direct de producţia de cacao pentru a se putea întreţine. Cartografierea şi colectarea datelor de la aceste ferme îi ajută pe proprietari să îşi îmbunătăţească recolta prin optimizarea randamentului agricol.

„Vârsta arborilor de cacao şi spaţiul lăsat în jurul acestora, fertilizatorii utilizaţi, precum şi schimbările din practicile agricole, toate au impact asupra producţiei şi ofertei de cacao.", explică Mathieu Guemas de la GeoTraceability, compania care furnizează tehnologia pentru cartografierea şi monitorizarea resurselor naturale, inclusiv a celei de cacao.

„Datorită investiţiilor masive în programele de dezvoltare durabilă şi asistenţă concepute pentru creşterea a producţiei, industria producţiei de cacao îşi intensifică eforturile pentru a evita o nouă criză a boabelor de cacao. Investiţii precum cele în instruirea fermierilor şi asigurarea unor prime

pentru culturile sustenabile erau realizate rar în Africa de Vest în urmă cu doar trei ani, însă acum sunt frecvente. Aceste inițiative susțin atât fermierii, cât și industria, în dezvoltarea unei viziuni sustenabile a practicilor agricole, pe termen lung, care să ia în considerare schimbarea condițiilor de mediu, economice și tehnologiei agricole", a adăugat Guemas.

GeoTraceability, companie achiziționată de PwC în aprilie 2014, a facilitat colectarea datelor de pe plantațiile de cacao ale 83.000 de fermieri, de pe 114.000 hectare de teren cultivat cu arbori de cacao din Ghana, Nigeria, Ecuador, Peru și Indonezia. Agențiile de dezvoltare, partenerii comerciali, bursa boabelor de cacao și procesatorii boabelor brute au un interes crescut față de datele furnizate pentru a putea ajunge la o înțelegere mai exactă a tendințelor de creștere actuale și viitoare.

Despre raport:

1. Compania GeoTraceability, achiziționată de PwC în aprilie 2014, este specializată în monitorizarea resurselor naturale și tehnologia adiacentă de colectare a datelor la nivel global, inclusiv pentru recolte precum boabele de cacao, cafeaua, bumbacul, nucile și mineralele. GeoTraceability folosește tehnologii de colectare și de monitorizare a datelor precum cartografierea GPS, tehnologia Geographic Information System (GIS), precum și telefonia mobilă și sistemele de scanare a codurilor de bare pentru urmărirea produselor de la sursă până pe rafturile magazinelor. Serviciile companiei ajută afacerile care solicită din ce în ce mai frecvent ca originea produselor să fie cunoscută, dar și pentru înlăturarea suspiciunilor legate de securitatea resurselor naturale și a impactului asupra mediului înconjurător. Pentru mai multe informații, vă rugăm accesați www.geotraceability.com

2. Pentru mai multe informaţii, puteţi accesa raportul ***‘Cocoa price trends and prospects: an analysis for Chocolate Week’*** la adresa de internet pwc-cocoa-prices-1.pdf

Despre PwC

Firmele din reţeaua PwC ajută organizaţiile şi indivizii să creeze valoarea adăugată de care au nevoie. Suntem o reţea de firme prezentă în 157 de ţări cu mai mult de 195.000 de specialişti dedicaţi oferirii de servicii de calitate de audit, consultanţă fiscală şi consultanţă pentru afaceri. Spuneţi-ne care sunt lucrurile importante pentru dumneavoastră şi descoperiţi mai multe informaţii despre noi vizitând site-ul www.pwc.ro.